

thuishaven voor
burgerinitiatieven Dronten

Ontzorg de mantelzorg

Aanzet tot geïntegreerd mantelzorgbeleid in
de gemeente Dronten 2022 e.v.

Proloog: Alles wat u moet weten over mantelzorg

Dit is mantelzorg

Zorgen voor je naaste is voor de meeste mensen vanzelfsprekend. Iedereen krijgt vroeg of laat te maken met mantelzorg. Maar wat verstaan we onder mantelzorg en wat niet?

Mantelzorg is alle hulp aan een hulpbehoevende door iemand uit diens directe sociale omgeving. Ook minder intensieve hulp, de hulp aan huisgenoten en de hulp aan instellingsbewoners vallen onder mantelzorg. Mantelzorg is hulp die verder gaat dan de zogenoemde 'gebruikelijke hulp' volgens de definitie van het Sociaal cultureel planbureau.

Rond de 100 mantelzorgers in Dronten lopen dagelijks tegen het eind van hun latijn. Wegens een overbelasting maar ook vanwege de zorgbureaucratie.

Waarde van mantelzorg is 22 miljard per jaar

Mantelzorg is niet gratis. De uren die een mantelzorger besteedt aan zorg, kan hij of zij bijvoorbeeld niet werken. En valt een mantelzorger uit? Dan zijn de kosten om dit op te vangen nóg hoger.

In 2019 besteedden 5.000.000 mantelzorgers in totaal 1.500.000.000 uren aan mantelzorg. Dit komt overeen met 850.000 fulltime arbeidsjaren. In haar onderzoek voor MantelzorgNL rekende Ecorys uit wat de waarde van mantelzorg is voor de maatschappij. Conclusie: 22 miljard per jaar! Dit is voor het eerst dat de waarde is uitgerekend en de conclusie is dat mantelzorgers goed ondersteunen loont.

De 22 miljard is opgebouwd uit:

- 20 miljard aan ureninzet die mantelzorgers besteden aan zorg
- 1,8 miljard aan kosten, zoals reiskosten

Probleemsituaties

Er zijn tal van voorbeelden van hoe mantelzorg goed wordt uitgevoerd: met geduld, liefde, toewijding en kennis. Maar er zijn ook voorbeelden van hoe het fout gaat, hoe het te zwaar wordt, hoe overbelasting en instorting plaatsvindt, hoe de zorgbureaucratie het wint.

Ieder voorbeeld is uniek. Ze gaan over de te zware fysieke belasting van de mantelzorger, geen tijd hebben voor 'even er uit', alle aandacht naar de mantelvrager. Maar minstens even vaak gaat het over bureaucratie. Het heen en weer schuiven van de mantelvrager tussen regelgeving en wetten. "Je runt een B.V. in plaats van een meervoudig gehandicapt kind", aldus een Dronter moeder en mantelzorger. Ze gaan over het ondervinden van effecten van concurrentie in plaats van samenwerking op het terrein van wonen, zorg en welzijn.

De problemen worden gesignaleerd door vrijwilligers, kerken en hulpverleners die steeds vaker de term 'zorgbureaucratie' noemen. Veroorzakers als WMO, zorgkantoor en zorgverzekeraars spelen elkaar op papier en in de wijk de bal toe. Lees de tragische verhalen op www.mantelzorg.nl en weet dat ze allemaal ook voorkomen in Dronten.

Nieuwe vormen van zorg

Het bruist in het land rond oplossingen voor de zorgbureaucratie. Dronten blijft niet achter.

Mantelzorg wordt steeds belangrijker in omvang en kwaliteit, zorgbureaucratie moet ophouden. Een goede maatregel daartoe is doorzettingsmacht in de wijk in de eerste lijn, ingebouwd in de 'Dronter Visie op de Wijk' die er moet komen.

Man van 70 met dementerende vrouw van 65. Benadert de WMO afdeling van de gemeente. Keukentafel gesprek met WMO gids. Doel van echtgenoot is ondersteunende zorg te krijgen, Advies na 1 uur gesprek en niet fysiek zien van echtgenote: Zorgverlening vanuit Wet Langdurige Zorg. Richting verpleeghuis. Echtgenoot, hiervoor gewaarschuwd door omgeving, weigert dit advies. Met voldoende steun uit omgeving wordt nu de begeleiding door kinderen en vrienden thuis gedaan zodat de echtgenoot veel en regelmatig andere dingen kan doen. De ondersteuning voor huishouden betaalt hij zo lang het kan uit eigen zak. Desgevraagd beaamde de WMO gids dat de opdracht is zoveel mogelijk inwoners uit de WMO te houden en te schuiven naar de WLZ. Of andere regelingen die niet door de WMO en dus de gemeente worden betaald.

Voorwoord

Vroeg of laat komt mantelzorg op eenieders weg. Dat is bekend. In Dronten zijn er tussen de 6000 en 7000 mantelzorgers. Rond 10-16% van hen zijn sterk overbelast. Dat zijn dus 600 - 800 mensen. Behalve de 'blijde mantelzorgers' zijn er dus die ontzorging nodig hebben. Mantelzorg is daarnaast een van de grootste veroorzakers van eenzaamheid. Om die reden staat al twee jaar in het Plan van Aanpak van de Coalitie Samen Een mantelzorg benoemd als speerpunt. Eind 2020 is een werkgroep actief gestart met een concept beleidsnota om geïntegreerd mantelzorgbeleid te beschrijven in Dronten. De deelnemers zijn Meerpaal Welzijn, Stichting Onder Dak, Humanitas, KBO, gemeente Dronten en enkele personen op persoonlijke titel.

De Stichting MeerSamen, thuishaven voor burginitiatieven in het sociaal domein, startte eind 2020. Op dat moment kon bij de Bijenkorf aanwezige kennis over de zorg in Dronten, en vooral de toekomstige zorg, ingebracht worden bij de werkgroep mantelzorg. Begin 2021 werd mede door hun deelname duidelijk hoezeer mantelzorgondersteuning ingebed hoort te zijn in het sociaal domein en dat samenhang vereist is tussen wonen, werk en welzijn. Dat sluit aan bij het volgende:

Het pleidooi van een door de Bijenkorf medio 2020 opgesteld convenant van Herberg, Burgers in de Knel, KBO en PCOB : Dronten mist regie op de zorg. Ga dat regelen gelet op de al in gang zijnde stijgende zorgbelasting en afnemend aanbod. Neem wijkgericht werken als een lead. In de Bijenkorf is, hun Beleidsvierkant volgend, zelfstandig een conceptvisie 2030 ontwikkeld in de vorm van een houtskoolschets van mogelijk Dronter wijkgericht beleid rondom zorg, wonen en welzijn anno 2030. Doel is dat te ontwikkelen mantelzorgbeleid een fundament heeft waarin het moet worden ingebed. (zie bijlage 1).

Vanuit de houtskoolschets is een subhoutskoolschets gemaakt rond mantelzorg 2030. Daarbij zijn mogelijke kansen geschetst voor een geïntegreerd wijkbeleid rond wonen, welzijn en zorg. Vanuit deze schets is een 'plaatje' ontstaan rond hoe mantelzorg anno 2021 vormgegeven zou moeten worden.

Stichting MeerSamen heeft vervolgens in een Denktank van betrokken formele organisaties, vrijwilligersorganisaties en inwoners / mantelzorgers de schets besproken. De uitgangspunten voor mantelzorg anno 2030 zijn besproken, er is een vertaling naar een functioneel organogram gemaakt en er is een voorstel gedaan voor de juiste aanbieder op de juiste plaats.

Het laatste is vervolgens omgezet in het **Manifest Ontzorg de Mantelzorg** dat inmiddels aan de politieke partijen in Dronten is overhandigd.

We danken de werkgroep voor haar inzet.
Erik Langeweg,
Voorzitter >Samen

1. Veranderingen in de zorg

Rond 2020 werd steeds meer duidelijk dat Nederland op gebied van zorg en welzijn ‘pennywise’ en ‘poundfoolish’ was geweest. De transitie in 2015 kwam als tweede klap na de vorige waarin een scheiding was gemaakt tussen wonen en zorg. Wanneer je een communicerend vat met water scheef houdt, loopt het water er aan de andere kant uit. Dit eenvoudige besef kwam in 2020 weer naar boven. Als je geen natte voeten wilt moet je het vat recht houden. Stel je een communicerend vat voor met in de ene staander de zorg, in de ander de gemeentelijke zorg inclusief vrijwilligerszorg. Vanuit de Zorgtafel kwam een regionale visie met systeemwijziging naar boven waarbij in het communicerend vat op de zorgkant gedruwd gaat worden met een lastenverschuiving naar de andere kant van het vat, namelijk die van welzijn, VVT en eerste lijn. Deze kant is al overbelast, en zal dat nog veel meer worden met de demografische wijzigingen en de afname van het regulier aanbod.

Mantelzorg als ‘zorgaanbieder’

Mantelzorg is een zeer grote ‘aanbieder’ van zorg waar op dit moment al toenemend zorgen over ontstaan. De mantelzorger raakt steeds vaker in de verdrukking. Reden voor ‘De Bijenkorf’ om midden 2018 in kaart te brengen wat het voor de senioren in Dronten betekent als de officiële betaalde zorg gaat inkrimpen, de verpleeghuisfunctie afneemt, en andere zorg (ziekenhuis Lelystad) verder uit Oost Flevoland wegraakt. Het netwerk ‘Burgers in de Knel’ deelde de zorg om de komende ontwikkelingen, voor inwoners van alle leeftijden.

De netwerken ‘De Bijenkorf’ en ‘Burgers in de Knel’ vormden begin 2020 een werkgroep ‘Zorg om de Zorg’. Drie bestuursleden van ‘de Bijenkorf’ traden intussen toe tot enerzijds de ‘Stichting Behoud Ziekenhuis Lelystad’ en de ‘Flevolandse Patiënten Federatie’ (FPF). Door deze deelname ontvangen zij continue de laatste informatie over het Project Zorgtafel Flevoland en de mogelijke effecten op de zorg in Dronten. Een van de grootste zorgen bij de bestuursleden is dat een verschuiving van zorg in het ziekenhuis naar buiten het ziekenhuis ook effect gaat hebben op de mantelzorg. Eerder ontslagen patiënten leveren bezuinigingen op, onder andere bij de zorgverzekeraar. Thuiszorg en mantelzorg moeten een en ander gaan opvangen en het beroep op de WMO zal fors gaan toenemen. Als er niets gebeurt wordt de gemeente een grote financier van zorg als gevolg van de verschuivingen.

Mantelzorg is daarmee een onderdeel van de Zorg om de Zorg in Dronten.

Verantwoordelijkheid bij gemeentes

Onze samenleving is de afgelopen jaren veranderd. Verzorgingshuisplaatsen zijn nagenoeg afgebouwd. Inwoners moeten zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen waarbij de zorg en ondersteuning vanuit de thuissituatie georganiseerd wordt. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de ondersteuning, erkenning en waardering van mantelzorgers. Deze taak heeft zijn grondslag gekregen in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (WMO 2015). Door verschuivingen in de zorg krijgt de gemeente, met onder andere de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), te maken met een snel toenemende vraag. Vraag, aanbod en financiering raken in de knel en dat raakt een groot aantal inwoners. Het antwoord ligt in samenwerken, andere financieringsregels, meer wijkvoorzieningen en inbedding in de wijk. Oftewel: minder zorgbureaucratie.

Tijd voor verandering

Vanuit het rijk, de provincie, de Zorgtafel en de verzekeraars werd duidelijk wat er moet gebeuren om tot een samenhangend systeem te komen. Een systeem dat de inwoner centraal stelt en dat de zorg en welzijn daarop afstemt: pomp de bezuinigingswinsten uit de tweede lijn naar de anderhalf en eerste lijn en voer het systeem van sterke frontlinie in. Maak domein overstijgend werken mogelijk en pas daar de regelgeving en bekostiging zodanig op aan. Rond 2021 werd uit enkele lokale experimenten in het land duidelijk dat na grote investeringen er niet alleen goed en passend aanbod was voor de inwoner maar dat het ook goedkoper was.

In de Stuurgroep WWZ werd geconcludeerd dat er nog steeds een scheiding bestaat tussen de frontlinie van de zorg en die 'in het gemeentelijk veld'. Juist daar, op het scharnierpunt van preventie en zorg kan winst behaald worden. Rond preventie was duidelijk dat deze versterkt zal worden. Grote winst was echter te behalen in het communicerend vat met de ondersteuning van mantelzorg.

2. Noodzaak tot een aanzet mantelzorgbeleid

Mantelzorgers zijn geen beroepsmatige zorgverleners, maar geven zorg aan een hulpvragende omdat zij een persoonlijk band hebben met degene voor wie zij zorgen. Mantelzorg moet niet verward worden met de alledaagse zorg voor bijvoorbeeld een gezond kind. Mantelzorgers zijn er van jong tot oud, meestal bescheiden en zetten zichzelf niet snel in de schijnwerpers. Ze vinden het gewoon om hun naaste te helpen. Uit gesprekken met mantelzorgers blijkt dat ook niet iedere mantelzorger zichzelf herkent als mantelzorger. Met name bij jonge mantelzorgers is dat het geval.

Toenemend aantal mantelzorgvragers in Dronten

In Nederland zijn ongeveer 4 miljoen mantelzorgers. In Dronten en de kernen Biddinghuizen en Swifterbant tezamen naar schatting tussen de **6.000 en 7.000 mantelzorgers**. Zij bieden hulp vanuit liefde en betrokkenheid bij diegene voor wie zij zorgen. Of bijvoorbeeld om een opname in een verpleeghuis te voorkomen.

De Dronter bevolking gaat fors groeien, het aantal senioren eveneens. Er is sprake van een dubbele vergrijzing. Het aantal ouderen neemt toe en mensen worden steeds ouder. Doordat mensen ouder worden neemt ook chronische gezondheidsproblematiek toe. Mensen zijn genooddaakt langer thuis te wonen en wonen dan vaak alleen met meerdere handicaps. Oftewel: een grotere vraag naar zorgondersteuning van bijvoorbeeld mantelzorgers.

Daarnaast is in Dronten de situatie dat kinderen zich steeds vaker vanwege studie, werk of om andere redenen buiten Dronten vestigen, wordt de afstand tot hun ouderlijk huis groter. Dit maakt de mantelzorgtaak zwaarder of soms zelfs niet mogelijk.

Overbelasting van de mantelzorger

Dat mensen ouder worden betekent ook dat kinderen ouder zijn op het moment dat ouders behoefte hebben aan ondersteuning. Mantelzorg geeft voldoening maar is soms ook zwaar, zeker in combinatie met een betaalde baan. **1 op de 10 mantelzorgers voelt zich zwaarbelast of overbelast (SCP, 2017). Dat zijn er dus tegen de 700 in Dronten.** Mantelzorgers zorgen goed voor een ander maar niet altijd goed voor zichzelf. Ze vragen niet snel om hulp als de zorg te zwaar wordt. Dat kan stap voor stap gaan: ongemerkt neemt de belasting toe omdat ze steeds meer taken op zich nemen en degene voor wie ze zorgen verslechtert.

De belasting van de mantelzorger kan in het uiterste geval tot **ontspoorde mantelzorg** leiden. Met ontspoorde mantelzorg wordt goede zorg bedoeld die sluipenderwijs omslaat in verwaarlozing, verkeerde behandeling of zelfs mishandeling. Ontspoorde mantelzorg kan in alle leeftijdscategorieën voorkomen. Hier is geen sprake van opzet maar eerder van onmacht.

Tabel 1 Mantelzorg Dronten anno 2019 (bron De Bijenkorf)

Inwoners aantal	Inwoners 15 jaar of ouder	Mantelzorgers 15 jaar of ouder	Mantelzorgers die langdurig zorgen	Mantelzorgers langdurig en intensief (> 8 uur p.w.)	Mantelzorgers zwaarbelast
40746	31984	10235	8956	1759	880

3. Mantelzorgondersteuning nieuwe stijl in Dronten 2030

Het advies van de werkgroep Mantelzorg is: **Mantelzorg is ook Zorg! Ontzorg de mantelzorger.** Bovenstaand schetst de situatie waaruit blijkt dat de druk op mantelzorgers in Dronten de komende tijd alleen maar toe zal nemen, deels vanwege demografische wijzigingen, deels door de verschuivingen in de zorg. Door mantelzorgers beter te ondersteunen kunnen zij hun taak als mantelzorger vol houden en kunnen zij deze combineren met werk en andere activiteiten.

De groep mantelzorgers is zeer divers en er is geen eenduidig antwoord te geven op de vraag waar zij het meest effectief door ondersteund worden. De aard van de aandoening van de persoon aan wie mantelzorg verleend wordt, de aard van de relatie met deze persoon en de context van de mantelzorger zelf bepaalt de unieke situatie. De situatie en dus ook de behoefte aan ondersteuning is bij iedere mantelzorger specifiek en vraagt maatwerk. Het kan bijvoorbeeld gaan om boodschappen, huishoudelijke ondersteuning maar ook om vrijspelen enige tijd dagelijks. We leerden ook dat mantelzorg een vorm van zorg is. Een mantelzorger moet ondersteund worden met kennis over de onderliggende problematiek van de mantelzorgvrager.

We leerden ook dat **zorg bureaucratie** geminimaliseerd moeten worden.

Een grote kans ligt in de ondersteuning van mantelzorg in de wijk. Om te zien hoe dit vorm kan krijgen moeten we eerst een beeld hebben van de omgeving waarin mantelzorg moet zijn ingebed. **Bijlage 1** geeft een mogelijk scenario van de geïntegreerde zorg in de wijk (eerste lijn en tussenvoorziening) anno 2030. *Voor een goed begrip van het volgende is het raadzaam kennis te nemen van deze bijlage.*

Zorg in de wijk

De werkgroep Mantelzorg heeft landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen op gebied van eenzaamheidsbestrijding en domein overstijgend aanbod in de wijk in kaart gebracht. Evenals de ontwikkeling in de omvang. Onder meer:

Ondersteuning van de mantelzorger in de wijk

Preventie en vroegtijdige opsporing, alsook respijtzorg in al haar facetten, moet voorkomen dat er jaarlijks rond de 700 (en in 2030 zelfs rond de 1400) mantelzorgers uitvallen door overbelasting. Besloten werd de frontlinieorganisatie in de gezondheidszorg door te trekken naar de mantelzorgondersteuning.

Ondersteuning onder meer op de gebieden financiën, respijt, informatie en communicatie kan zo geborgd worden. Dat mogelijk de helft van de zwaarbelaste mantelzorgers ondersteuning van derden heeft vraagt om een fijnmazig ondersteunerswet in wijken. Door de activiteiten onder te brengen in de wijkgezondheidscentra wordt de koppeling niet alleen fysiek tot stand gebracht. Ook de aanwezige kennis van de specialisten in de eerste lijn wordt richting Kenniscentrum gekanaliseerd. Doel is de wijkgezondheidscentra uit te breiden met wijkfunctionarissen mantelzorg, met inzetmacht voor benodigde ondersteuning: eerst doen en dan checken.

Een functioneel organogram mantelzorg in de wijk moet de volgende elementen bezitten:

1. Passen in de Dronter inclusieve wijkvisie. Waarbij de inwoner centraal staat en niet de regelgeving.
2. De organisaties in de wijken evenals de gemeenten werken volgens deze visie en protocollen en financieringsafspraken.
3. De mantelzorger staat centraal en niet wetgeving of takenpakket; 'Mantelzorg is maatwerk'

4. Inzet medewerkers mantelzorg ondersteuning op basis van profielen en kwaliteit: professionele organisatie
5. Kenniscentrum centraal en decentraal
6. Aansluiting van zorg en mantelzorg: wijkondersteuners en toegangsprofessionals zelfde personen → zelfde functie
7. Opereren vanuit de wijkgezondheidscentra → benodigde kennis voor advisering mantelzorg vanuit de disciplines gezondheidscentra
8. Ondersteuning respijtzorg vanuit Kenniscentrum met coaching in de wijken
9. Gezamenlijke vrijwilligerspool voor zorg en mantelzorg en vrijwilligersinzet
10. Wijkteams nieuwe stijl als gevolg van bovenstaand, met doorzettingsmacht richting voorzieningen.
11. Machinekamer voor indirecte activiteiten
12. Scharnierfunctie ook naar respijthuis-hospice en mogelijk tussenvoorziening

Verbinden en monitoren

In de ontwikkeling van de Wijkmonitor Eenzaamheid van de Coalitie ZamenEen wordt de wens meegenomen om te monitoren of ontzorging haar doel bereikt. De mogelijkheid regelmatig te enquêteren door de Meerpaal afdeling Welzijn wordt daarmee verder gestructureerd. Mantelzorgers kunnen daardoor actief mee gaan praten. De komst van de OZO verbindzorg app in Dronten vanaf 2021 is daarbij een andere kans.

Bijlage 1. Dronten anno 2030

Wanneer we willen zien hoe de ondersteuning van mantelzorg in de wijken vorm kan krijgen zullen we eerst een beeld moeten krijgen van de omgeving waarin mantelzorg moet zijn ingebed. Wij doen een poging in deze houtkoolschets van een visie op de ontwikkeling van samenhang van zorg, welzijn en wonen in de gemeente en de wijk in 2030.

Adviesgroep WonenWelzijnZorg

In de aanloop naar de Gemeenteraadsverkiezingen in 2022 zijn de diverse politieke partijen intensief benaderd door diverse organisaties. Vanuit de Stichting MeerSamen is er een zeer sterk pleidooi voor domein overstijgend beleid rond zorg en welzijn. De noodzaak is opgesteld in een Samenwerking Convenant Zorg door Herberg, KBO, PCOB, Burgers in de Knel en Bijenkorf.

De in 2022 door het nieuwe college ingestelde adviesgroep WonenWelzijnZorg (WWZ) adviseert de gemeente over geïntegreerd inwonersvriendelijk beleid, passend op regionaal en landelijk beleid. Het besef tijdens de Coronacrisis van het belang van zorg en welzijn zonder belemmeringen van bureaucratische aard is vertaald naar de opdracht aan de adviesgroep WWZ om het wijkniveau na te streven van rond de 6000 inwoners en WWZ te ontwerpen op: in de Wijk wat in de Wijk kan, en centraal wat centraal moet.

De stuurgroep WWZ heeft zich direct na haar installatie gebogen over het thema mantelzorg. Nu anno 2030 is er respijtzorg in diverse mogelijkheden aanwezig, is er een samenwerking tussen respijthuis en hospice en VVT, en is er een vrijwilligersbank waar vrijwilligers kunnen kiezen uit een reeks kwaliteiten die hen passen. De gecontracteerde zorg heeft zich verplicht deze bank mede te beheren en te benutten.

Versterking van de frontlinie in de zorg

Rond 2030 is Dronten fors aan het groeien in de drie kernen om een bevolkingsgroei van 15-20.000 inwoners op te vangen. Met daarop volgend uitbreiding van voorzieningen als scholen, wijkwinkelcentra met vooral kleine horeca. De gezondheidscentra zijn uitgebreid met enkele andere functies.

Kort gezegd moet er keihard gewerkt gaan worden aan een hoog personeelstekort in de zorg, tekorten in de verpleeghuisbedden, een toename van 30% senioren, met daarbij een hoge stijging van het aantal 90 plussers, en een grote toename van het aantal alleenstaanden.

Landelijk en regionaal (Zorgtafel Flevoland) is lang nagedacht over de grote problematiek rond uitgaven en personeelstekorten in de zorg. De gedachten werd in de jaren 20 langzaam vertaald naar een nieuw zorgmodel, met een ziekenhuis van de toekomst in Lelystad en tussenvoorzieningen tussen eerste en tweede lijn (**tijdelijk verblijf**), kwaliteitseisen voor aanbieders, en vergaande samenwerkingsprotocollen.

Wijkteams nieuwe stijl

De oude wijkteams in de gemeente zijn al sinds 2021 in verandering. Het startte eind 2021 met de ambulantisering van de geestelijke gezondheidszorg. Gecombineerd met andere ontwikkelingen zoals toenemend netwerk werken, kennis moeten hebben van samenwerkingsprotocollen, toetsing, ruime kennis van overstijgende financieringsregels en dergelijken. De overgang naar de **wijkteams nieuwe stijl** is begeleid door de Stuurgroep WWZ, met daarin ook vertegenwoordigers vanuit de wijken, ASD, Stichting >Samen en anderen.

De wijkteams zijn inmiddels geformeerd en actief. Met daarbij de toegangsprofessionals, in Dronten **gids nieuwe stijl** genoemd. Het proces in Dronten wordt als gevolg van het domein overstijgend denken gemonitord door de Zorgtafel Flevoland en zorgverzekeraar. De zorgverzekeraar participeert actief in de Stuurgroep WWZ. Evenals de Stichting MeerSamen.

Toegangsprofessionals

Toegangsprofessionals van de *wijkteams nieuwe stijl* bepalen voor een groot deel welke inwoners ondersteuning krijgen en welke ondersteuning het meest passend is. Omdat zij voor een groot deel bepalen hoe het beleid in de praktijk wordt ingevuld is voldoende geïnvesteerd in de numerieke capaciteit en de kwaliteit van toegangsprofessionals. Zo wordt voorkomen dat beleidsdoelstellingen onvoldoende bekend zijn en/of niet gemonitord worden, waardoor toegangsprofessionals in het keukentafelgesprek keuzes maken die afwijken van het gewenste beleid.

Het maken van de juiste afweging in het keukentafelgesprek is balanceren op een dun koord.

Toegangsprofessionals bepalen niet alleen of en zo ja welke ondersteuning iemand ontvangt, maar zijn doorgaans ook degene die samen met inwoner en zorgaanbieder doelen stellen en sturen op de voortgang.

Experimenten elders hebben rond de jaren 20 geleerd dat toegangsprofessionals ook in staat moeten worden gesteld om als partner in het wijkteam zelf de problemen op te lossen. De toegangsprofessionals hebben daar nu ruimte voor zonder de bureaucratische belemmeringen van weleer. Zij kunnen dan ook al sinds twee jaar financiële middelen inzetten. Het wijkteam nieuwe stijl kan zelf niet gecontracteerde basisondersteuning bieden. Daarvoor is er voldoende formatie aan eerstelijns-hulpverleners beschikbaar in de wijken.

Als het wijkteam door de complexiteit niet zelf de problemen kan oplossen is de taak van toegangsprofessionals om zorgaanbieders op het gewenste beleid te sturen. Dit heet in de zorg **doorzettingsmacht**. Een beleidsrijke inzet op het sociaal domein vereist ook een toegangsprofessional die dit waar kan maken.

Samenwerken

De lijn wijk-lokaal-regionaal is rond 2030 vormgegeven vanuit de gedachte wat in de wijk kan in de wijk en lokaal wat lokaal moet. In dat kader is er een Centraal Kenniscentrum WWZ opgezet met een fysiek en digitaal loket, het beschikt over een overzicht van alle mogelijke producten, met kosten per aanbieder, en helpt inwoners met een vraag waar de toegangsprofessional in de wijk geen overzicht van hebben.

Het respijthuis en hospice maken samen deel uit van een nieuw gebouw. Waarin ook het Centraal Kenniscentrum bivakkeert alsook het Tijdelijk Verblijf. Het is de nieuwe machinekamer van het schip WWV. Ook de stichting MeerSamen heeft hier haar honk als vierde macht aan de WWZ tafel.

Bij zonodig opschalen van de zorg kan dat hier gecoördineerd gebeuren.

In de achterliggende jaren is daartoe het oude Open Hof gebouw (heet nu De Bijenkorf) grondig gemoderniseerd en verbouwd. Hetzelfde geldt voor de gezondheidscentra (Bijenkorf Biddinghuizen, Bijenkorf Swifterbant, Bijenkorf West, Bijenkorf Zuid en Bijenkorf Over Het Spoor) welke nu ook loketten herbergen voor het Kenniscentrum van waaruit ook de sociaal werkers van Welzijn samen werken met wijkondersteuners voor de mantelzorg: de frontlinie is verdicht en versterkt.

Integratie door gemeente gesubsidieerde zorg en projecten

Vanwege de verschuivingen in de zorg en een grotere rol voor de gemeente daarin met extra druk op WMO is er een budgetverschuiving gerealiseerd vanuit de zorgwetten naar de gemeente. Zij heeft daarop een ander vraag en kwaliteit gestuurd aanbod kunnen creëren in het voorveld en in de wijkteams. Rond versterken eigen kracht en andere termen als mantelzorg is de conclusie geweest dat de WMO zorg en de door de gemeente gesubsidieerde zorg en projecten in het sociaal domein onderdeel moeten worden van de WWZ organisatie en daarmee van de wijkteams nieuwe stijl. Daardoor kan zij ook onderdeel worden van het doorzettingsmacht instrument.